

Uchwała Nr X/58/2007
Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim
z dnia 21 września 2007r.
w sprawie: uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej / Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm. /

uchwała się , co następuje:

- § 1. Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bytomia Odrzańskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Andrzej Chmielewski
Andrzej Chmielewski

Załącznik do uchwały Nr X/58/2007
Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim
z dnia 21 września 2007 roku

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Bytom Odrzański na lata 2007-2017

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Podstawowe definicje operacyjne.....	4
3. Diagnoza problemów społecznych.....	5
3.1. Demografia.....	5
3.2. Świadczenia pomocy społecznej.....	8
3.2.1. Diagnoza problemów społecznych gminy.....	9
1. Ubóstwo.....	10
2. Bezrobocie... ..	10
3. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	12
4. Niepełnosprawność i długotrwała choroba, ludzie starsi	12
5. Potrzeba ochrony macierzyństwa	13
6. Bezdomność.....	13
7. Alkoholizm.....	14
7.1 Profilaktyka alkoholowa.....	15
3.3. Edukacja publiczna.....	17
4. Analiza SWOT.....	18
Pomoc społeczna.....	18
Profilaktyka przeciwalkoholowa i przeciw narkomanii.....	20
Redukcja skutków bezrobocia.....	21
Osoby niepełnosprawne, starsze w środowisku lokalnym	22
5. Zadania do wykonania w celu zrealizowania strategii.....	24
6. Zakończenie	29
7. Spis tabel.....	30

Wstęp

Podstawą rozwoju Miasta i Gminy Bytom Odrzański jest strategia, która określa , cele i kierunki działania na lata 2007-2017 w związku z pogłębiającym się ubóstwem i rozwarstwieniem społeczeństwa.

Celem strategii jest opracowanie systemu pomocy, który pomoże skutecznie rozwiązać problemy społeczne takie jak:

- ❖ wykluczenie społeczne osób i rodzin dotkniętych bezrobociem,
- ❖ bezradność rodzin szczególnie niepełnych i wielodzietnych,
- ❖ marginalizacja społeczeństwa.

Wprowadzenie nowego ustroju prawnego i nowych regulacji prawnych spowodowało, że zadania z zakresu polityki społecznej zostały przeniesione na samorząd terytorialny.

Podjęcie takiej decyzji było spowodowane tym, że na poziomie gminy można skuteczniej rozpoznać problemy i potrzeby społeczeństwa a zarazem dobrać odpowiedni system wsparcia.

Osoby czy rodziny muszą mieć pewność, że w przypadku pojawienia się problemów, które przekraczają ich możliwości znajdą oparcie oraz pomoc (finansową, prawną itp.), która umożliwi im wyjście z sytuacji kryzysowej.

Pomoc społeczna jest działem polityki społecznej, który ma na celu pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.

Obecnie pomoc społeczna skierowana jest na niesienie pomocy podopiecznym, tak aby odkrywali własne możliwości, przy jak największym udziale ich aktywności w przezwyciężaniu trudności, a korzystanie z pomocy społecznej nie stało się dziedziczne.

Strategia jest narzędziem umożliwiającym pracę przy realizacji planowanych celów, które doprowadzą do poprawy warunków życia mieszkańców gminy Bytom Odrzański. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej mają na celu łagodzenie skutków sytuacji bytowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, usuwanie przyczyn tkwiących w sferze psychicznej i społecznej.

Pierwszym etapem pracy jest zdiagnozowanie społeczeństwa lokalnego Miasta i Gminy Bytom Odrzański.

Diagnoza problemów społecznych została opracowana na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli, ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Bytomiu Odrzańskim oraz danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytomiu Odrzańskim.

Część diagnostyczna będzie podstawą do dalszych działań polityki społecznej.

2. PODSTAWOWE DEFINICJE OPERACYJNE

1. Strategia – jest to perspektywiczny plan działania.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest ciągiem długoplanowych działań. Strategia skupia się na najważniejszych problemach społecznych gminy.

2. Wykluczenie społeczne – to brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich.

3. Integracja społeczna – działania wspólnotowe oparte na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowania różnorodności kulturowej, w którym skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

4. Zdrowie społeczne – określamy jako stan, w którym społeczeństwo jest w stanie rozwiązać pojawiające się problemy i sprostać im samodzielnie lub z niewielką pomocą instytucji samorządowych i państwowych.

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Opracowując plany działania z zakresu polityki społecznej na poziomie gminy należy uwzględnić kilka czynników:

- ❖ demografię,
- ❖ zakres pomocy społecznej,
- ❖ bezrobocie,
- ❖ problemy alkoholowe i problemy narkomanii,
- ❖ możliwości finansowe gminy.

3. 1. Demografia

1. Miasto i Gmina obejmuje obszar 52,41km² na jej terenie zamieszkuje 5.393 mieszkańców (wg stanu na XII 2006)

W skład gminy wchodzi 9 sołectw i 2 przysiółki

⇒ Sołectwa

- ❖ Bodzów
- ❖ Bonów
- ❖ Bycz
- ❖ Drogomil
- ❖ Królikowice
- ❖ Małaszowice
- ❖ Popowo
- ❖ Tarnów Bycki
- ❖ Wierzbica

⇒ Przysiółki

- ❖ Sobolice
- ❖ Kropiwnik

Na terenie gminy funkcjonuje:

- ❖ Zespół Szkół w skład którego wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa
 - Gimnazjum
- ❖ Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
- ❖ Biblioteka Publiczna
- ❖ Przedszkole Publiczne

- ❖ Rodzinne Centrum Medyczne
- ❖ świetlica dla dzieci „Mozaika”

Tabela. 1 Ogólna liczba ludności w latach 2003 - 2006

L.p	Miejscowości				
		2003	2004	2005	2006
1.	Bodzów	96	123	122	128
2.	Bonów	106	106	109	102
3.	Bycz	144	145	144	138
4.	Drogomil	123	123	125	127
5.	Królikowice	99	94	96	95
6.	Małaszowice	93	92	95	92
7.	Popowo	59	59	56	57
8.	Tarnów Bycki	83	80	83	79
9.	Wierzbica	148	155	153	154
10.	Sobolice	34	33	33	31
11.	Kropiwnik	8	8	8	8
12.	Bytom Odrz	4.430	4.390	4.406	4.382
		5.423	5.408	5.430	5.393

Z tabeli wynika, iż w latach 2003 – 2006 nastąpił spadek ludności zamieszkującej teren gminy. Liczba ludności zmalała o ok. 1%

Ważnym elementem wpływającym na liczbę ludności jest przyrost naturalny oraz migracje przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 2. Przyrost naturalny i migracje ludności.

	2003	2004	2005	2006
Urodzenia	70	52	55	62
Zgony	36	46	42	46
Przyrost naturalny	34	6	13	16
Napływ ludności	65	56	48	47
Odpływ ludności	56	78	45	51
Saldo migracji	9	-22	-3	-4

Tabela 3. Struktura grup wiekowych

Grupy wiekowe	Rok			
	2003	2004	2005	2006
0 –17 lat	1327	1281	1264	1214
	24,5%	23,7%	23,3%	22,6%
Wiek produkcyjny				
Kobiety 18-59 lat	1665	1672	1690	1856
Mężczyźni 18-64lat	1803	1826	1842	1707
	64%	64,7%	65,1%	66,1%
Wiek poprodukcyjny				
Kobiety 60 lat i więcej	423	423	431	420
Mężczyźni 65 lat i więcej	205	206	203	196
Razem	5423	5408	5430	5393
	11,6%	11,7%	11,7%	11,5%

Jak wynika z powyższej tabeli liczba ludności w wieku produkcyjnym stanowi ponad połowę mieszkańców społeczeństwa gminy, jest to dość zadawalający wynik, ale żeby zatrzymać osoby w wieku produkcyjnym należy stworzyć nowe miejsca pracy, aby nie wzrastała stopa bezrobocia

W przypadku braku rozwoju społeczno – gospodarczego gminy będzie rosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym, czyli społeczeństwo uzależni się od świadczeń o charakterze socjalnym.

3. 2 ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Jednostką organizacyjną, która realizuje zadania polityki społecznej na terenie Miasta i Gminy Bytom Odrzański jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w szczególności należy:

- ❖ analiza i ocena zjawisk powodująca zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- ❖ pobudzanie społecznej aktywności do zaspakajania niezbędnych potrzeb,
- ❖ współpraca i współdziałanie z innymi organizacjami pozarządowymi i rządowymi,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie świadczeń,
- ❖ udzielanie informacji, wskazówek, i pomocy w zakresie rozwiązywania trudnych sytuacji.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, oraz zapobieganie sytuacjom trudnym do pokonania dla nich samych.

Poniższe tabele przedstawiają budżet, jakim ośrodek dysponował w ostatnich czterech latach oraz jakie formy pomocy otrzymywali podopieczni.

Tabela 4. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w zł.

Lp	Budżet	2003	2004	2005	2006
1	Ogółem	737.391	494.402	536.828	652.758
2	Zadania zlecone fin.z budżetu wojew.	459.701	157.058	73.805	126.036
3	Zadania własne finan. z budżetu gminy i woj.	277.690	337.344	463.023	526.722

Tabela 5. Środki na zasiłki okresowe z budżetu wojewody w zł.

Rok	Kwota zasiłków okresowych
2003	49.576
2004	68.821
2005	90.421
2006	89.217

Tabela 6. Środki na zasiłki celowe finansowane z budżetu gminy w zł.

Rok	Środki na zadania własne gminy
2003	72.853
2004	51.669
2005	74.610
2006	91.564

Tabela 7. Udzielona pomoc w postaci pracy socjalnej.

Praca socjalna	2003	2004	2005	2006
	18	24	10	21

3.2.1 DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY

W gminie Bytom Odrzański najczęstszymi powodami przyznawania pomocy są:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
- potrzeba ochrony macierzyństwa,
- niepełnosprawność,
- długotrwała choroba.

Sporadycznie przyznawana jest pomoc z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz z powodu alkoholizmu, natomiast nie zgłosiły się o pomoc osoby z problemem narkomanii.

Zadania realizowane przez pomoc społeczną są finansowane przez wojewodę i samorząd terytorialny. Jednakże coraz więcej zadań zleconych, które do tej pory finansował wojewoda przekazuje się do samorządów terytorialnych jako zadania własne.

Zmiany, jakie zachodzą w polityce socjalnej i ekonomicznej kraju zmuszają coraz to młodsze pokolenie do korzystania z pomocy socjalnej ośrodków pomocy społecznej.

1. UBÓSTWO

Głównym powodem przyznawania pomocy przez ośrodek jest ubóstwo. Występuje ono wówczas, gdy jednostce lub grupie brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb np. żywność, ubranie, leczenie, pokrycie kosztów utrzymania mieszkania oraz uzyskanie wykształcenia.

W latach 1990 – 2000 zlikwidowano szereg przedsiębiorstw i zakładów w Bytomiu Odrzański i okolicy m.in. Nowosolską Fabrykę Nici „ODRA”, Zakłady Metalurgiczne „Dozamet” w Nowej Soli, Zakłady Obuwnicze w Nowej Soli, Spółdzielnia Pracy Meblarsko-Rymarska w Bytomiu Odrzańskim, Przedsiębiorstwo Wyrobów Metalowych „Cynkmet” Bytom Odrzański, Zakład Przemysłu Mięsnego „Bacutil” w Bytomiu Odrzańskim oraz Państwowe Gospodarstwa Rolne „Rozwój” w Popowie i RSP „Lubuszanka” w Tarnowie Byckim, które łącznie zatrudniały kilka tysięcy osób z tego znaczną część stanowiły osoby z terenu naszej gminy.

2. BEZROBOCIE

Gmina Bytom Odrzański znajduje się w regionie zagrożonym wysokim poziomem bezrobocia, który został spowodowany likwidacją dużych zakładów przemysłowych oraz likwidacją PGR -ów. Znaczna część osób dotkniętych bezrobociem to osoby o niskim poziomie wykształcenia, które nie wykazują chęci poprawy swojej sytuacji. Aby zmniejszyć skutki bezrobocia potrzebne jest stworzenie odpowiednich warunków m.in. zwiększenie kadry, przeszkolenie pracowników oraz zakup sprzętu.

Bezrobocie powoduje obniżenie sytuacji materialnej rodzin, co z kolei wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Bezrobocie wpływa niekorzystnie na sytuację rodzinną. Z danych ośrodka pomocy społecznej wynika, że liczba osób korzystających z pomocy finansowej z powodu bezrobocia z roku na rok wzrasta.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób bezrobotnych w gminie z podziałem wg poziomu wykształcenia.

Tabela nr 8. Podział osób bezrobotnych wg wykształcenia

Wykształcenie	2003		2004		2005		2006	
	Liczba	W tym kobiet	Liczba	W tym kobiet	Liczba	W tym kobiet	Liczba	W tym kobiet
<i>Wyższe</i>	11	6	19	13	20	18	20	14
<i>Polic. i śr. zaw.</i>	135	82	144	93	149	101	108	80
<i>Śr. ogólnszk.</i>	47	40	49	37	66	52	48	36
<i>Zasad. zawod.</i>	259	119	229	101	200	96	147	76
<i>Gimnazj. i poniżej</i>	215	98	195	108	186	95	150	77
<i>Ogółem</i>	667	345	636	352	621	362	473	283

Analizując powyższą tabelę najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym, gimnazjalnym i podstawowym. Ważnym elementem jest aktywizacja zawodowa – możliwość powrotu na rynek pracy.

Tabela nr 9. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku

Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	2003	2004	2005	2006
Ogółem	120	119	110	92
Mężczyźni	75	68	55	51
Kobiety	45	51	55	41

Jak widać w powyższej tabeli liczba kobiet z prawem do zasiłku jest znacznie niższa niż mężczyzn. Kobiety znacznie rzadziej otrzymują propozycję pracy niż mężczyźni.

Rozrysowana tabela przedstawia osoby bezrobotne wg wieku.

Tabela nr 10. Osoby bezrobotne wg wieku.

Wiek	2003	2004	2005	2006
18 – 24	165	149	144	105
25 – 34	184	187	206	152
35-44	139	131	108	82
45 – 54	157	145	139	106
55 - 59	21	24	23	23
60 – 64	1	0	1	5

Porównując dane przedstawione w tabeli niepokojący staje się fakt, że najwięcej osób wśród bezrobotnych jest w wieku 25 – 34 lata, co stanowi średnio 22,88% ogółem bezrobotnych. Wśród bezrobotnych najwięcej jest osób z wykształceniem zawodowym oraz podstawowym i gimnazjalnym.

Bezrobocie powoduje niezaradność rodzin, które oczekują wsparcia finansowego w ramach pracy socjalnej.

3. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi stanowią znaczną część beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak:

- uzależnienia od środków psychotropowych,
- przemoc domowa,
- problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym i szkolnym.

4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA CHOROBA, LUDZIE STARSI

Osobami niepełnosprawnymi są osoby, które posiadają stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół d/s Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Orzecznika ZUS i KRUS.

Do grupy osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych zalicza się też osoby nieposiadające orzeczenia, a ich stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

Wśród osób niepełnosprawnych figurują też osoby bezrobotne, dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11 Liczba osób niepełnosprawnych.

	2003	2004	2005	2006
Osoby niepełnosprawne	28	23	34	51

Jak wynika z danych demograficznych w gminie Bytom Odrzański zachodzi proces starzenia się społeczeństwa. W związku z tym wzrasta zapotrzebowanie na udzielanie pomocy osobom starszym. Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy usługi opiekuńcze, prowadzone w miejscu zamieszkania przez opiekunki domowe. Obecnie ośrodek zatrudnia 3 opiekunki, które obsługują 16 chorych, w zakresie pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, pielęgnacji oraz zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku, osiągnięcia jak największej samodzielności i aktywności oraz tworzenie warunków umożliwiających im kontakty i integrację ze środowiskiem. We własnym środowisku powinny jak najdłużej pozostawać zwłaszcza osoby w podeszłym wieku. Przemawiają za tym względy moralne, psychologiczne, a także ekonomiczne. Koszt utrzymania osoby skierowanej do domu pomocy społecznej spada na pensjonariusza i bezpośrednio na gminę, z której osoba kierowana pochodzi. Będzie więc rosła rola usług opiekuńczych jako pomocy tańszej i umożliwiającej pozostanie w środowisku lokalnym.

5. POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA

Wśród świadczeniobiorców ośrodka pomocy społecznej znajdują się kobiety korzystające z różnych form pomocy z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa, ponieważ nie mogą podjąć pracy ze względu na sprawowanie opieki nad dziećmi jak również na brak ofert pracy dla młodych kobiet.

Jedną z form pomocy socjalnej dla matek wychowujących dziecko jest uzyskanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka oraz innych świadczeń przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych

6. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej. Problem bezdomności na terenie gminy jest minimalny, pomoc z tego powodu jest przyznawana sporadycznie.

7. ALKOHOLIZM

Jedną z grup dysfunkcyjnych która jest objęta pomocą stanowią osoby uzależnione od alkoholu.

Najczęstszym powodem nadużywania alkoholu jest bezradność w przewycięzaniu trudnych sytuacji życiowych i braku akceptacji ze strony środowiska.

Zjawisko nadużywania napojów alkoholowych przez niektórych mieszkańców gminy stwarza problem złożony i trudny do przewycięzenia, jego rozmiar i niszczyielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej. Pracownicy socjalni z problemem nadużywania alkoholu przez osoby korzystające z pomocy Ośrodka spotykają się od wielu lat. Niepokojącym zjawiskiem jest wzrastająca liczba osób uzależnionych od alkoholu jak również obniżenie się wieku osób, które po raz pierwszy sięgnęły po alkohol. Praca z tego typu klientami jest bardzo trudna i często skazana na niepowodzenie.

Poniższa tabela przedstawia najczęstsze powody przyznawania pomocy.

Tabela 12. Powody przyznania pomocy finansowej oraz liczba osób, którym przyznano pomoc.

Powody przyznania pomocy	2002	2003	2004	2005	2006
Bezrobocie	324	231	191	186	182
Ochrona macierzyństwa	85	37	22	28	30
Niepełnosprawność	88	28	23	34	51
Długotrwała choroba	137	73	66	60	46
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	59	42	34	21	8
Alkoholizm	42	29	28	29	31

7.1 PROFILAKTYKA ALKOHOLOWA

Na terenie gminy Bytom Odrzański działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Nr2/07 z dn.22.01.2007r. Burmistrza Bytomia Odrzańskiego na podstawie Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. ze zmianami

Do zadań komisji należy:

1. Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywanie problemów alkoholowych w tym:
 - ❖ współpraca z koordynatorem gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
 - ❖ opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - ❖ opiniowanie decyzji o cofanie zezwoleń,
 - ❖ przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - ❖ realizowanie gminnego programu zatwierdzonego przez Radę Miejską
2. Prowadzenie postępowania w sprawie osób nadużywających alkoholu w tym:
 - ❖ przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego,
 - ❖ wzywanie i prowadzenie rozmów z osobami wezwanymi,
 - ❖ kierowanie na badanie przez biegłego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
 - ❖ wnioskowanie do sądu o wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Komisja dysponuje środkami z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Środki te mogą być wykorzystane jedynie na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Tabela 13. Dane na temat działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu Odrzańskim

TEMATY	2002	2003	2004	2005	2006
Ilość wezwań osób uzależnionych i świadków	8	8	9	11	4
Ilość osób skierowanych do biegłego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia	7	8	9	11	1
Ilość osób wobec, których komisja podejmowała działania	8	8	9	11	4
Ilość osób skierowanych na leczenie odwykowe	7	7	8	8	1
Ilość postępowań sądowych o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	7	7	8	8	1
Ilość osób, które dobrowolnie podjęły leczenie odwykowe	2	6	5	3	3

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu Odrzańskim współpracuje z Zespołem szkół w celu wyeliminowania w przyszłości problemu nadużywania napojów alkoholowych. W szkołach przeprowadzane są pogadanki propagujące zdrowy styl życia oraz prowadzone są programy profilaktyczne i konkursy.

Komisja jest organizatorem letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. W ciągu ostatnich pięciu lat z wypoczynku letniego skorzystało około 54 dzieci.

Na terenie Gminy zjawisko narkomanii raczej nie występuje. W szkołach prowadzone są pogadanki na temat skutków nadużywania narkotyków. Celem programu jest działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i zapobiegawcza oraz ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

Do zadań programu należy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi służącymi rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych.

3.3 Edukacja publiczna

Na terenie gminy funkcjonuje Zespół Szkół w skład którego wchodzi :

- Szkoła Podstawowa licząca 404 uczniów
- Gimnazjum - 237 uczniów

Łącznie w szkołach uczy się 641 dzieci i młodzieży

Na terenie gminy działa Przedszkole Publiczne do którego uczęszcza ok.140 dzieci.

Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywa koszty posiłków dla dzieci z najuboższych rodzin. Z bezpłatnych posiłków korzysta 136 dzieci ze szkoły podstawowej i gimnazjum, 10 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy oraz 32 dzieci z przedszkola.

Poniższa tabela przedstawia wydatki związane z pokryciem kosztów posiłków w szkole.

Tabela 14. Koszt i liczba dzieci objętych dożywianiem w szkole

Rok	2003	2004	2005	2006
Liczba dzieci	172	138	166	168
Koszt posiłku	42.125	36.584	40.391	48.605

Opracowanie strategii i jej celów opiera się na analizie SWOT, pozwala ona ocenić mocne i słabe strony w sferze polityki społecznej.

Podstawą strategii jest opracowanie celów strategicznych.

1. pomoc społeczna – cel – pomoc w rozwiązywaniu problemów grupy i jednostki,
2. problemy alkoholowe i narkomanii – cel – przeciwdziałanie nadużywania napojów alkoholowych i narkotyków,
3. integracja osób niepełnosprawnych - cel – szersza wiedza i akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku.

4. ANALIZA SWOT

Pomoc Społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- kwalifikacje i doświadczenie pracowników socjalnych,- rozpoznanie środowiska,- umiejętność dysponowania środkami,- umiejętność organizacji pracy,	<ul style="list-style-type: none">- brak organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających w sferze pomocy na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych- brak perspektyw dla młodzieży,- wysoka stopa bezrobocia,- wysoki procent emigracji do pracy za granicę bądź do większych aglomeracji miejskich
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- ulgi podatkowe dla inwestorów,- promowanie Gminy,- rozwój turystyki,- pobudzenie aktywności społeczeństwa,- wykorzystanie nieuprawianych areałów ziemi,- rozwinięcie opieki nad dzieckiem,- szkolenie zawodowe pracowników,	<ul style="list-style-type: none">- ubogie społeczeństwo,- wysoki stopień patologii społecznej, zanikanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich,- obojętność na problemy innych,- brak sponsorów,

Cel strategiczny

Pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych jednostki i grupy.

Cele szczegółowe

1. Pomoc najuboższym grupom i jednostkom.
2. Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców gminy.
3. Poszukiwanie organizacji pozarządowych oraz fundacji w celu współpracy.

REALIZACJA CELÓW

- ❖ Pomoc w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.
- ❖ Prewencja i zmniejszenie skutków wykluczenia społecznego.
- ❖ Działania zmierzające do usamodzielnienia się klientów pomocy społecznej.
- ❖ Umocnienie oraz rozwój zintegrowanej pomocy społecznej.

I. Plan pomocy

W zakresie pomocy społecznej

1. pomoc osobom i rodzinom potrzebującym pomocy finansowej i rzeczowej,
2. pomoc rodzinom wielodzietnym i niepełnym w formie finansowej na pokrycie kosztów miesięcznych wydatków,
3. pomoc rodzinom i osobom samotnie wychowującym dzieci w formie celowej na zakup podręczników i przyborów szkolnych,
4. pomoc finansowa osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorym na pokrycie kosztów zakupu leków
5. pomoc dla osób samotnych i starszych w zakupie opału na zimę,
6. pokrycie kosztów pobytu w noclegowniach i przytuliskach osobom bezdomnym,
7. kierowanie do Domów Pomocy Społecznej osób wymagających całodobowej opieki,
8. doksztalcanie pracowników socjalnych w zakresie działalności zawodowej i specjalistycznej,
9. świadczenie usług opiekuńczych dla osób starszych i obłożnie chorych,
10. utworzenie, co najmniej dwóch mieszkań socjalnych,
11. pomoc finansowa dla rodzin najuboższych w formie pokrycia kosztów wypoczynku letniego dla dzieci,
12. rozbudowa specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, możliwość korzystania z porad psychologa, prawnika i pedagoga.

Profilaktyka przeciwalkoholowa i przeciw narkomanii

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - otwartość władz samorządowych na zadania związane z rozwiązywaniem problemów narkomanii i nadużywania alkoholu, - prowadzenie zapobiegawczych zajęć z dziećmi, - pomoc terapeutyczna, - organizowanie spotkań z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi, - dysponowanie zapleczem lokalowym w celu prowadzenia zajęć profilaktycznych. - dobra współpraca specjalistów w zakresie pomocy uzależnionym. 	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzające się bezrobocie i ubóstwo społeczeństwa, - słabo rozwinięta świetlica dla dzieci, - nie przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom i młodzieży, - brak motywacji środowiska do wzajemnych działań, - brak współpracy z placówkami zdrowia,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z organizacjami pozarządowymi, - pomoc psychologiczna ofiarom przemocy w rodzinie i uzależnionym, 	<ul style="list-style-type: none"> - chwiejna polityka walki z alkoholizmem - łatwy dostęp do napojów alkoholowych, - ograniczona wiedza młodzieży o skutkach nadużywania używek.

Cel strategiczny

Pomoc osobom uzależnionym oraz przeciwdziałanie nadużywania alkoholu.

Cele szczegółowe

1. pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym,
2. wspieranie osób dotkniętych przemocą,
3. propagowanie stylu życia bez alkoholu.

REALIZACJA CELÓW

1. zwiększenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu,
2. prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach dotyczących zdrowego i trzeźwego stylu życia,
3. rozbudowa i wyposażenie świetlic dla dzieci

II. Plan pomocy

W zakresie przeciwdziałania nadużywania alkoholu

1. upowszechnienie wiedzy o negatywnych skutkach zażywania alkoholu i innych środków odurzających (broszurki, plakaty więcej pogadank w szkole z udziałem funkcjonariusza policji , terepeuty o szkodliwości nadużywania alkoholu),
2. stworzenie warunków lokalowych do prowadzenia zajęć terapeutycznych,
3. praca socjalna mobilizująca do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione i współuzależnione.

Redukcja skutków bezrobocia

Mocne strony	Słabe strony
- ulgi podatkowe dla inwestorów, - współpraca Urzędu Gminy z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowej Soli, - organizowanie prac społecznie użytecznych	- rozwinięcie się „szarej strefy”, - brak zakładów prac y zatrudniających pracowników w godnych warunkach, - niechęć bezrobotnych do zmiany zawodu,
Szanse	Zagrożenia
- organizowanie szkoleń dla osób bezrobotnych, - możliwość uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej,	- pogorszenie koniunktury gospodarczej, -brak stabilności sytemu prawa.

Cel strategiczny

Pomoc osobom długotrwale bezrobotnym w poszukiwaniu pracy

Cele szczegółowe

1. pomoc w poszukiwaniu ofert pracy,
2. pomoc w przygotowaniu CV i podania o pracę,
3. prowadzenie szkoleń, kursów przygotowawczych,
4. przyuczenie do zmiany zawodu.

REALIZACJA CELÓW

1. współpraca z Gminnym Centrum Informacji,
2. współpraca z osobami prowadzącymi szkolenia i kursy,

III. Plan pomocy

W zakresie redukcji skutków bezrobocia

1. prowadzenie szkoleń dla wszystkich rodzin dotkniętych bezrobociem,
2. organizowanie prac społecznie użytecznych,
3. organizowanie prac publicznych

Osoby niepełnosprawne i starsze w środowisku lokalnym

Mocne strony	Słabe strony
- otwartość władz samorządowych do współpracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi, - praca socjalna na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych, - prowadzenie usług opiekuńczych	- znaczne ograniczenia architektoniczne, - niewiedza o możliwości pozyskania środków z PFRON, - brak zainteresowania ze strony pracodawców w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
Szanse	Zagrożenia
- współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, - pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej na likwidację barier architektonicznych.	- ograniczenie kontaktów towarzyskich, - brak zakładów pracy chronionej, - sukcesywnie pogarszająca się sytuacja socjalno – bytowa, - utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji.

Cel strategiczny

Zintegrowanie osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

Cele szczegółowe

1. pomoc osobom niepełnosprawnym w pełnym uczestniczeniu w życiu społecznym,
2. umożliwienie dostępu do wszystkich instytucji na terenie gminy,
3. pomoc w uzyskaniu środków z PCPR – u,
4. rozwój usług opiekuńczych

REALIZACJA CELÓW

1. prowadzenie usług opiekuńczych,
2. powołanie Centrum Wolontariatu działającego na rzecz osób starszych ,
3. organizowanie spotkań osób sprawnych i niepełnosprawnych, starszych,
4. budowa usług socjalnych z różną formą odpłatności / pranie, sprząatanie, dowożenie posiłków/

IV. Plan pomocy

W zakresie integracji osób niepełnosprawnych

1. rekrutacja osób chętnych do pomocy osobom niepełnosprawnym,
2. organizowanie spotkań ,
3. pomoc w wypełnianiu wniosków o przyznanie pomocy ze środków PFRON.

5. Zadania do wykonania w celu zrealizowania strategii

L p.	Zadania	Podmioty uczestniczące	Zróżła finansowania	Zakładane efekty	Terminy realizacji
1.	I. W zakresie pomocy społecznej Pomoc osobom i rodzinom potrzebującym pomocy finansowej i rzeczowej	OPS, organizacje pozarządowe	Środki finansowe gminy, dotacje, darowizny	Przewycięzanie trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin	Zadania ciągłe i okresowe
2.	Pomoc rodzinom wielodzietnym i niepełnym w formie finansowej na pokrycie kosztów miesięcznych wydatków	OPS	Środki finansowe gminy	Zapobieganie zadłużaniu się rodzin z tytułu zaległości w opłatach	j.w.
3.	Pomoc rodzinom wielodzietnym i osobom samotnie wychowującym dzieci na zakup podręczników i przyborów szkolnych	j.w.	j.w.	Wyrównanie szans edukacyjnych	Przed rozpoczęciem roku szkolnego
4.	Pokrycie kosztów posiłków dla dzieci z rodzin najuboższych	j.w.	j.w.	Zapewnienie dzieciom ciepłego posiłku	W okresie nauki szkolnej

5.	Pomoc finansowa osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorym na pokrycie kosztów zakupu leków	j.w.	j.w.	Zapobieganie długotrwałym chorobom	Zadania ciągłe
6.	Pomoc dla osób starszych i samotnych w zakupie opału na zimę	j.w.	j.w.	Zapobieganie wychłodzeniu i zmniejszenie zachorowalności	Raz w roku w okresie jesienno - zimowym
7.	Pokrycie kosztów pobytu w noclegowniach i przytuliskach osobom bezdomnym	OPS	Środki gminy i inne	Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia i wyżywienia	Zadania okresowe raz w roku przez okres zimy
8.	Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej osób wymagających całodobowej opieki	OPS, PCPR	Środki gminy i inne	Zapewnienie całodobowej opieki, umożliwienie kontaktów towarzyskich, zagospodar. wolnego czasu	Zadania ciągłe
9.	Dokształcanie pracowników socjalnych w zakresie działalności zawodowej i specjalistycznej	LUW i inne ośrodki dokształcania	Środki gminy	Pomoc w odbudowywaniu prawidłowych relacji w środowisku, udzielanie porad	Zadania ciągłe

10	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób starszych i obłożnie chorych	OPS	Środki gminy	Pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego, umożliwienie kontaktów ze środowiskiem	Zadania ciągłe
11	Pomoc finansowa dla rodzin najuboższych w formie pokrycia kosztów wypoczynku letniego	OPS, AWRSP, GKRPA	Środki gminy, GKRPA, AWRSP	Zapewnienie dzieciom odpoczynku oraz poprawa kondycji psychicznej dzieci	Raz w roku w okresie wakacji
12	Rozbudowa specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, większa możliwość korzystania z porad psychologa, prawnika i pedagoga	OPS, Urząd Gminy	Środki gminy, GKRPA oraz inne fundusze	Zapewnieni osobom pomocy specjalistów	Okresowo raz na kwartał
	<u>II. W zakresie integracji osób długotrwale bezrobotnych ze środowiskiem</u>				
1.	Organizowanie prac społecznie użytecznych	OPS, Powiatowy Urząd Pracy	Starosta, środki gminy	Reintegracja zawodowa	Cały rok

2.	Utworzenie i wprowadzenie programu pomocy rodzinom i osobom dotkniętym długotrwałym bezrobociem	PUP, ośrodki dokształcania, Urząd	Środki PUP, gminy OPS i inne środki pomocowe	Reintegracja zawodowa i społeczna osób i rodzin, przekwalifikowanie zawodowe	Zadania ciągłe
3.	Utworzenie i wprowadzenie programów szkoleniowych zmierzających do aktywizacji zawodowej różnych grup społecznych	PUP, instytucje szkolące, Klub Pracy Urząd, OPS	PUP, Urząd, inne środki z Unii Europejskiej	Umiejętność dostosowania się do rynku pracy podniesienie kwalifikacji zawodowych	Cały rok
<u>III. W zakresie profilaktyki przeciwalkoholowej</u>					
1.	Propagowanie wartości stylu życia wolnego od alkoholu, szczególnie wśród młodzieży	GKRPA, osoby współpracujące	Środki gminy oraz inne fundusze	Świadoma młodzież, ograniczenie spożycia alkoholu	Raz na kwartał
2.	Upowszechnienie wiedzy o negatywnych skutkach zażywania alkoholu i innych środków odurzających	GKRPA, organizacje pozarządowe, funkcjonariusze policji	Środki gminy	Poprawa kondycji psychicznej i fizycznej	Zadania ciągłe
3.	Stworzenie warunków lokalowych do prowadzenia zajęć terapeutycznych	GKRPA	Środki własne, organizacje pozarządowe	Możliwość korzystania z pomocy w miejscu zamieszkania	Zadania ciągłe
4.	Praca socjalna mobilizująca do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione i współuzależnione	OPS, GKRPA	Środki własne, środki z funduszy strukturalnych	Ograniczenie patologii	Zadania ciągłe

	<u>IV. W zakresie integracji osób niepełnosprawnych</u>				
1.	Inicjowanie kampanii na rzecz podnoszenia poziomu akceptacji niepełnosprawnych i wiedzy o niepełnosprawnych w środowisku społecznym	OPS, PCPR	Środki własne, organizacje pozarządowe	Ograniczenie barier psychicznych środowiska	Spotkania kilka razy w roku
2.	Likwidacja barier architektonicznych	Urząd realizowanie gminnego programu zatwierdzonego przez Radę Miejską, PCPR	Środki własne, środki z funduszy strukturalnych	Umożliwienie dostępu do instytucji osobom niepełnosprawnym	Okres modernizacji budynku
3.	Pomoc w uzyskaniu środków na rehabilitację	OPS, PCPR	j.w.	Poprawa sprawności fizycznej i psychicznej	Raz w roku

Zakończenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest procesem długofalowym skierowanym na konkretne działania w sferze polityki społecznej. Celem tych działań jest zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców gminy Bytom Odrzański

Opracowując strategię należy przede wszystkim zwrócić uwagę na przeciwdziałanie i łagodzenie niekorzystnych skutków problemów społecznych jak również pobudzanie zaniedbanych środowisk do uczestnictwa w życiu społecznym wybierając odpowiednie narzędzia oraz współrealizatorów do jej realizacji.

Ważnym elementem, w realizacji strategii są partnerzy społeczni wszystkich szczebli organizacji życia społecznego, stąd też okres realizacji strategii wyznaczony jest do 2017 roku, co pozwala na uaktywnienie środowisk lokalnych na rzecz rozwiązywania ważnych dla gminy problemów społecznych.

Program strategii daje możliwość pozyskania środków finansowych z funduszy strukturalnych z Unii Europejskiej. W związku z tym, że program strategii jest procesem długotrwałym może być w przyszłości poddawany okresowej weryfikacji i niezbędnym zmianom w zależności od potrzeb lokalnej społeczności.

Spis tabel

Tabela 1. Ogólna liczba ludności w latach 2003– 2006.....	6
Tabela 2. Przyrost naturalny i migracje ludności.....	6
Tabela 3. Struktura grup wiekowych.....	7
Tabela 4. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytomiu Odrzańskim	8
Tabela 5. Środki na zasiłki okresowe z budżetu wojewody w zł.....	9
Tabela 6. Środki na zasiłki celowe finansowane z budżetu gminy w zł.....	9
Tabela 7. Udzielona pomoc w postaci pracy socjalnej.....	9
Tabela 8. Podział osób bezrobotnych wg wykształcenia	11
Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku.....	11
Tabela 10. Osoby bezrobotne wg wieku	11
Tabela 11. Liczba osób niepełnosprawnych.....	13
Tabela 12. Powody przyznawania pomocy finansowej oraz liczba osób, którym przyznano pomoc	14
Tabela 13. Dane na temat działalności GKRPA	16
Tabela 14. Koszt i liczba dzieci objętych dożywianiem w szkole.....	17

